# Uitgangspuntennotitie warmtetransitie in de OWO-gemeenten

## Inleiding

Het proces naar een aardgasvrije gemeente is complex en onzeker. In de eerste Transitievisie Warmte leggen we als gemeente vast hoe we stapsgewijs en weloverwogen toewerken naar het volledig aardgasvrij verwarmen van woningen en gebouwen in 2050. Het is ook een soort van 'nul-meting'. Waar staan we nu? En hoe denken we, op basis van de kennis van nu, in 2050 aardgasvrij te kunnen zijn?

In deze Uitgangspuntennotitie geven we als gemeente aan wat de belangrijkste thema's en uitgangspunten zijn bij het opstellen van de eerste Transitievisie Warmte. Deze uitgangspunten vormen de basis en worden in de Visie verder uitgewerkt.

## Uitgangspunten voor de warmtetransitie in de OWO-gemeenten

We delen de uitgangspunten op in drie thema's op basis van de 3 P's (People, Profit, Planet)

- Samenwerken met alle betrokkenen (People);
- Financieel haalbare en betaalbare oplossingen (Profit);
- Energetisch/technisch realistisch en duurzaam (Planet/ Profit).

### Samenwerken met alle betrokkenen

1. **Participatie**
   Iedere inwoner, ondernemer of andere gebouweigenaar kan mee denken en werken aan de aanpak in zijn of haar eigen dorp of buurt. De gemeente stelt daarvoor in deze eerste Transitievisie Warmte de randvoorwaarden op en biedt tegelijk ruimte voor initiatieven vanuit de dorpen. Vanaf volgend jaar werken we als gemeente op buurt- en dorpsniveau aan de uitvoeringsplannen. Deze plannen maken we samen met inwoners en andere stakeholders.

   We stimuleren en enthousiasmeren inwoners om zo met voldoende draagvlak aan de slag gaan. We kiezen daarom voorlopig voor twee principes bij het aardgasvrij worden:
   - Keuzevrijheid om wel of niet mee te doen.
   - Eigen tempo.

   In iedergeval tot 2030 is keuzevrijheid en eigen tempo een haalbaar uitgangspunt.

2. **Actieve houding**
   We hebben een actieve houding in het faciliteren en stimuleren van onze inwoners en ondernemers tot het nemen van energiebesparende maatregelen. Waar mogelijk doen we dit samen met het lokale bedrijfsleven.

   In veel buurten en dorpen zijn onze inwoners intrinsiek gemotiveerd om aan de slag te gaan met duurzaamheid. We stimuleren inwoners om zelf stappen te zetten en richten ons op wat de mensen willen en niet (alleen) op wat er moet.

## Haalbare en betaalbare oplossingen

3. **Betaalbaarheid**
   Woonlastenneutraliteit wordt, net als in het Klimaatakkoord, als uitgangspunt genomen. Op basis van praktijkervaringen is woonlastenneutraliteit bij volledig aardgasvrije oplossingen op dit moment in veel situaties niet haalbaar. Subsidies zijn nodig om buurten volledig aardgasvrij te maken. We zetten daarom niet alleen in op volledig aardgasvrij, maar ook op initiatieven om het gebruik van aardgas te beperken. Dit zijn de zogenaamde “geen spijt-maatregelen”. In de praktijk komt dat neer op het treffen van energiebesparende maatregelen, zoals het goed isoleren van woningen.

   Bij het afwegen van alternatieven voor aardgas kijken we naar de totale kosten. Dat betekent de kosten bij opwek of de warmtebron, de kosten voor de netinfrastructuur, de kosten voor het aanpassingen in de gebouwen en de exploitatie- en gebruikskosten.

## Realistisch en duurzaam

4. **Duurzaam**
   Maatregelen moeten niet alleen maar gericht zijn op het aardgasvrij maken of beperken van het aardgasgebruik, maar moeten ook duurzaamheidswinst opleveren. Het alternatief voor aardgas moet leiden tot minder uitstoot van broeikasgassen en een lagere milieubelasting.

5. **Realistisch ambitieniveau**
   In gemeenten met een groot buitengebied zijn de alternatieven voor aardgas met collectieve systemen beperkt. De gemeente richt zich daarom de komende jaren op het reduceren van de $CO_2$-uitstoot in de gebouwde omgeving en het starten met de eerste buurt- en dorpsuitvoeringsplannen. Dit geeft kennis en inzicht voor de jaren die volgen.

   Bij de selectie van alternatieven voor aardgas worden de kosten en de beschikbaarheid meegenomen. Groengas is bijvoorbeeld een alternatief dat maar beperkt beschikbaar is en de verdeling van groengas is geen gemeentelijke bevoegdheid. Dit betekent dat we uitgaan van realistische beschikbaarheid van groengas en niet van de theoretische beschikbaarheid. Ook kijken we naar andere warmte-opties (plan B).

6. **Beproefde technieken hebben de voorkeur, maar met een open vizier naar nieuwe mogelijkheden**
   We werken op basis van bewezen technieken, maar volgen de technische ontwikkelingen. De warmtetransitie is volop in beweging. Nieuwe technieken of innovaties in bestaande technieken kunnen het speelveld de komende 30 jaren meermaals veranderen. We zijn flexibel en houden de mogelijkheid open om hierop in te spelen.

# Proces richting het vervolg

De Transitievisie Warmte is het eindproduct van een intensief proces, dat wordt vormgegeven in OWO verband. Op dit moment wordt gewerkt aan de modellen voor de technisch-economische analyse, en zijn de eerste contacten met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke stakeholders om uit te vinden wat zij belangrijk vinden.

Uiteindelijk wordt de Transitievisie Warmte een geconcretiseerde uitwerking van deze Uitgangspuntennotitie. De Uitgangspuntennotitie kadert de Transitievisie Warmte als het ware in: deze moet aansluiten op de hier geformuleerde uitgangspunten.

De Transitievisie Warmte wordt wanneer daar aanleiding voor is geactualiseerd. Dit gebeurt minstens elke 5 jaar. De actualisatie heeft als doel de meest recente technologische en maatschappelijke ontwikkelingen en beleidskeuzes mee te nemen in de gemeentelijke visie op duurzame warmte.

De Transitievisie Warmte biedt houvast voor concretere uitwerking in de op te stellen uitvoeringsplannen op dorps- of buurtniveau. De uitwerking van deze warmte-uitvoeringsplannen vindt plaats na vaststelling van de Transitievisie Warmte. Ook voor de uitvoeringsplannen gelden de hierboven geschetste uitgangspunten.